

HAUKIVEDEN KALATALOUSALUE Y-0989321-2 TOIMINTAKERTOMUS v. 2022

1. YLEISTÄ

1.1 Yleistiedot kalastusalueesta

Kalastusalue käsittää Saimaan vesistön osa-alueen Rantasalmen-, Joroisten kuntien ja Varkauden, sekä Savonlinnan kaupunkien alueella. Järven suurin pituus on n. 80 km ja vesistö sijoittuu Vuoksen vesistön suurten latvareittien solmukohtaan. Kalastusalueeseen kuuluu myös paljon pieniä sisäjärviä ja lampia sekä puroja.

Alueella kulkee syväväyliä, joista Savonlinna – Varkaus reitti on lähes ympärivuotisessa käytössä.

1.2 Pinta-ala

Haukiveden kalatalousalueen pinta-ala on noin 51 500 hehtaaria. Pienvesiä on lukumääräisesti paljon, mutta suhteellisesti pinta-alana vähän. Haukiveden vesipinta-alasta 56 km² kuuluu Linnasaaren kansallispuistoon.

1.3 Omistajayksiköiden määrä ja laatu

Osakaskuntia ja yksityisiä vesialueita kalastusalueessa on yli 300. Järjestäytymisaste on alhainen johtuen osakaskuntien vesialueiden hajanaisuudesta ja pienuudesta. Järjestäytyneiden ja toimivien osakaskuntien osuus on yli 80% vesistönpinta-alasta ja on kasvanut yhdistymisien vuoksi.

1.4 Osakaskuntien yhdistymiset

Haukiveden vesialueiden yhdistämishanke päättyi ja uudet isot osakaskunnat käynnistivät toimintansa ja laativat kotisivut, sekä kalastuslupajärjestelmät alueilleen. Osakaskuntien yhdistymisneuvotteluja on käynnissä Haukiveden kalatalousalueen rajojen ulkopuolella eri osakaskuntien välillä.

Haukiveden isot osakaskunnat ovat tulevaisuudessa merkittäviä toimijoita alueellaan kalatalouden, neuvontatyön, ja vesienhoitoa edistävinä osakaskuntina ja tuottavat toiminnallaan lisäarvoa omistajilleen.

2. HALLINTO

Kalatalousalueen hallitukseen kuuluivat seuraavat yhdeksän jäsentä:

- Puheenjohtaja Sakari Sallinen
- Varapuheenjohtaja Tarmo Tolvanen
- Muut jäsenet: Reijo Herranen, Pertti Kuvaja, Jukka Niiranen, Arvo Tolvanen, Henna Majuri, Markku Auvinen ja Eetu Karhunen.
- Tili- ja kirjanpito: Visma Solutions oy/Netvisor kirjanpito/ Henna Majuri

- Tilintarkastaja HT Kari Nahkuri.
- Toiminnanjohtaja: Henna Majuri

Kalatalousalueen hallitus kokoontui 1 kertaa teams yhteydellä ja kolmesti kokouspaikalla. Kalastusalueen yleinen kokous pidettiin 27.04.2022 Tiemassaaren monitoimitilassa Rantasalmella. Läsä oli 11 äänivaltaista edustajaa yhteensä 25 äänellä, muita läsnäolijoita 3.

Etelä-Savon kalatalouskeskuksen toiminnanjohtaja Rauno Jaatinen kertoi ajankohtaisista kalatalousasioista yleisessä kokouksessa.

Haukiveden kalatalousalueen pankkitili on Rantasalmen osuuspankissa ja käyttöoikeudet on myönnetty Henna Majurille ja Sakari Salliselle.

3. TOIMINTA

Haukiveden kalatalousalue toteutti sääntömääräisiä tehtäviä. Kokousjärjestelyt toteutettiin etä- ja lähikokouksina ja vuosikokous järjestettiin sääntöjen mukaisesti. Kalatalousalueen jäsenet kokouduivat pääsääntöisesti etäkokouksina, josta aiheutui merkittävää kustannussäästöä ja ajankäyttö helpottui.

Henna Majuri jatkoi vt. toiminnanjohtajana 31.12.2022 asti ja Mikko Jokela valittiin uudeksi toiminnanjohtajaksi 1.1.2023 alkaen.

Haukiveden kalatalousalueen toiminta keskittyi pääsääntöisesti käyttö- ja hoitosuunnitelman laadintaan. Suunnitelma hyväksyttiin Ely:ssä vuoden lopulla ja hanke toteutettiin valmiiksi 2022.

Toiminnanjohtaja päivitti Kalpan ja jakoi omistajakorvaukset 2018-2021 vesialueenomistajille, päivitti kotisivuja ja osallistui KHS:n ja Linnasaari yhteistyöryhmien toimintaan. Lisäksi lähetettiin sopimusmalleja yhteisviehela-alueeseen liittymisestä vesialueenomistajille ja laadittiin uudet kalastuslupaehdot yhteislupa-alueelle KHS:n mukaisesti.

Kalatalousalueen hallitus päätti hankkia taloushallintoa varten kirjanpito-ohjelman. Henna Majuri kilpailutti toimijat ja kalatalousalue otti käyttöön Netvisor-ohjelman. Tarkoituksena on helpottaa toiminnanjohtajan taloushallintaan liittyviä tehtäviä palkanlaskennassa ja laskutuksessa sekä hankkeiden hallinnassa.

4. TULOT JA MENOT

4.1 Tulot

ELY-keskuksen toiminta-avustus varsinaiseen toimintaan oli yhteensä +12 315,00 € ja sijoitustoiminnan tuotot 0,00 €.

Vesienhoitohanke toteutettiin loppuun ja maksatus haettiin ELY:stä +1120,00 € (menoennakot). Vesikasvien niittoon käytettiin -3184,60 € ja maksatus siirtyi seuraavalle tilikaudelle 2023 +3184,60 €.

Käyttö- ja hoitosuunnitelman laadinta toteutettiin loppuun ja haettiin maksatusta +2 426,90 €. Vuoden 2022 aikana käytettiin KHS laadintaan -2054,36 €. Maksatus siirtyi seuraavalle tilikaudelle 2023 +2 426,90 €.

Osakaskunnille jaettiin vuosien 2018-2020 kalastonhoitomaksuista kertyneitä omistajakorvauksia tammikuussa 122 496,63€. Jakamattomia varoja jäi vuosilta 2018-2020 velkatilille + 2359,58 €, ja kalatalousalueelle siirtyi alle 50e korvauksia +7669,28€ vuosilta 2018-2020.

Vuoden 2021 omistajakorvaukset jaettiin elokuussa vuosikokouksen 2022 päätöksen mukaisesti. Osakaskunnille jaettiin 48777,00 euroa ja jakamattomia varoja jäi vuodelta 2021 velkatilille +970,72 €. Kalatalousalueelle siirtyi alle 50e korvauksia +2672,33 €.

Siirtosaamisia jäi tilikaudelta +923,06€, +2426,90€, +3184,60€, +1120,00€ yhteensä +7654,56€.

Haukiveden viehelupa-alueen lupien myynti toteutettiin kalatalousalueen toimesta. Lupatulot laskivat hieman edellisestä vuodesta kohonneiden polttoainehintojen ja talouden epävarmuuden vuoksi.

Viehelupa-alueen lupatulot:

- Vuoden 2014 tulot 5 421,76 €
- Vuoden 2015 tulot 6 280,50 €
- Vuoden 2016 tulot 4 987,00 €
- Vuoden 2017 tulot 4 756,00 €
- Vuoden 2018 tulot 4 517,50 €
- Vuoden 2019 tulot 3 371,50 €
- Vuoden 2020 tulot 7 491,00 €
- Vuoden 2021 tulot 7 097,00 €
- Vuoden 2022 tulot 5 450,00 €

Tilikauden 2022 ylijäämä +10662,62€,

4.2 Menot:

Kulut toimintamäärärahasta: -14221,46€, josta henkilöstökulut olivat -9170,00 €. Tilinpäätös osoittaa varsinaiselta toiminnalta alijäämää -1906,46€. Edelliseltä tilikaudelta 2021 jäi ylijäämää käytettäväksi Ely:n päätöksellä +750,74€. Laskennallinen tulos toimintarahana käytöstä osoittaa alijäämää -1155,72€. Merkittävin kustannus kohdistui kalastuksenvälvojen ohjelmiston hankintaan -1602,87€.

Kulut viehelupa-alueen toiminnasta: Toiminnankulut -37,00€ ja poisto 112,78€ kalapoikasistutukset -3174,50€ Kulut yhteensä - 3324,22 €. Tilinpäätös osoittaa viehelupa-alueen toiminnasta ylijäämää + 2125,72 €.

Käyttö- ja hoitosuunnitelman laadinnasta aiheutuneet kulut haettiin loppumaksatukseen -2054,36€ edellisen vuoden alijäämineen -372,54 € yhteensä +2426,90 €. Maksatus siirtyi seuraavalle tilikaudelle 2023.

Edellisen tilikauden siirtosaaminen -1120,00 € haettiin maksatukseen Ely:stä. Maksatus ja tuloutus siirtyi seuraavalle tilikaudelle 2023.

Ennakkopidätysvelkaa hallinnon palkkioista jäi tilikaudelta 1764,00€

5. KALASTUS

Haukivedellä kalastettiin runsaasti kuluneella kaudella. Vapaa-ajankalastajien määrä normalisoitui Koronavuosista. Lupatulot viehelupa-alueella ja osakaskunnissa osoitti kalastuksen suosion pysyneen melko tasaisena kustannusnoususta huolimatta.

Kalastus painottuu nykyisin vapakalastukseen, ja verkkoja käytetään pääsääntöisesti talvipyyntissä sekä kesäisin muikunpyyntissä.

Virkistyskalastuksen osuus on kasvanut merkittävästi Haukiveden kalastusalueella, kuhan ja ahvenen osuus saaliskalana on kasvanut ja myös muikkukanta ovat pysyneet hyvällä tasolla.

5.1 Viehekalastuksen yhtenäislupa-alueet

Linnasaaren virkistyskalastusalueen viehelupa-alue

Pinta-ala n. 6 000 ha. Linnasaaren kansallispuistoa ympäröivät Saimaan vesialueet.

Etelä-Haukiveden viehelupa-alue

Alueen pinta-ala on n.20 000 ha. Linnasaaren virkistyskalastusalue sisältyy tähän. Lupia on saanut lunastaa maksamalla suoraan kalatalousalueen tilille. Kalastusmatkailuyrittäjälupia myytiin 1 kpl. Lupienmyyjinä toimivat Kalakortti.com (Matti Kinnunen), Fotoarska Rantasalmella, SGS Sports Savonlinnassa, Saimaan Eräpalvelu Oravi, ja Huoltoasema Etappi Joroinen.

Savonlinnan viehekalastusalue

Toiminta perustettu 1982. Kalastuslupia myydään Savonlinnan kaupungin läheisyyteen Saimaan Haapavedelle ja Pihlajavedelle pinta-ala n. 7600 ha. Viehekalastusalueita hoitaa tarkoitukseen perustettu johtokunta.

5.2 Kaupallinen kalastus

Haukivedellä toimii ympärivuoden viisi 1lk kaupallista kalastusyrittäjää verkko-, trooli-, rysä- ja nuottakalastusta harjoittaen. Eteläiseltä Haukivedeltä muikkusaaliit olivat runsaita ja Pohjoisella Haukivedellä muikkukanta on palautumassa vedenlaadun parantuessa. Kuhakanta on kaikkialla erinomainen. Haukivedellä kaupallisen kalastuksen tärkeimmät lajit ovat muikku, kuha, hauki, made, ahven ja lahna.

6. KALAVESIEN HOITO

Haukiveden kalatalousalue toteutti Varkauden velvoitealueen vesienhoito toimenpiteitä suorittamalla luontokartoituksen ennen vesikasvien niittoa, ohjaamalla ja suunnittelemalla vesikasviennittoa Kostosaaren ympärillä ja osallistumalla velvoitealueen kokoukseen. Luotokartoituksen suoritti Arto Viitanen ja Henna Majuri sekä niittourakoinnin Kari Pasanen.

6.1 Kalatalousalueen hoitamat istutukset

Kalatalousalue koordinoi yhdessä osakaskuntien kanssa viivästetyn järvitaimenistutuksen Haukivedelle. Kalakassi oli sijoitettuna Härmälahteen, Härmäniemen- ja Pohjois-Haukiveden osakaskunnat huolehtivat kassin valvonnan ja kalojen ruokinnan. 2-vuotisia rasvaeväleikattuja järvitaimenia tuotiin Varkauden kuormittajien velvoiteistutuksena kassiin Savon Taimenen kasvattamosta Rautalammita. Viivästettyistutus epäonnistui vesihomeen vuoksi ja kalat vapautettiin toisena ruokintapäivänä. Kalevi Janhunen ja Markku Loikkanen järjestivät kassin huollon ja kalojen ruokinnan.

Haukiniemen osakaskunta ja kalatalousalue (yhteisviehelupa-alue) toteutti yhteistyössä viivästetyn istutuksen Ahvensalmella Haukiveteen 1500,00 eurolla. Reijo Herranen tilasi rasvaeväleikattuja 2v järvitaimenia ja järjesti kassin huollon ja kalojen ruokinnan. Järvitaimenet tuotiin Etelä-Savon kalatalouskeskuksen laitokselta Putikosta. Viivästettyistutus onnistui ja kalat vapautettiin 10 ruokintapäivän jälkeen.

Haukiniemen osakaskunta ja kalatalousalue (yhteisviehelupa-alue) toteutti yhteistyössä 2v rasvaeväleikattujen järvilohien istutuksen syksyllä Ahvensalmella Haukiveteen 1500,00 eurolla.

6.2 Muut kalatalousalueella toteutetut istutukset

Pohjois-Haukiveden osakaskunta ilmoitti istuttaneensa pieniin järviin siikoja 3000,00 eurolla Tie-massaaren ja Voinsalmen pieniin järviin Rantasalmella sekä 2v rasvaeväleikattuja järvitaimenen poikasia Haukiveteen Rykinniemen Rantasalmella. Lisäksi osakaskunta toteutti keväällä 1v rasvaeväleikattujen järvitaimenien istutuksen Taipaleenjokeen.

Haukiveden osakaskunta ilmoitti istuttaneensa Haukiveteen Oravista rasvaeväleikattuja järvitaimenia ja harjuksia.

Jannilan osakaskunta ilmoitti istuttaneensa siikoja Kuivaselkään.

6.3 Muut hoitotoimet

Haukivedellä toteutettiin osakaskuntien ja kaupallisten kalastajien toimesta useita hoitokalastuksia.

7. SEURANTA

Kalakantoja pyritään seuraamaan velvoitetarkkailun, Luken ja kaupallisten kalastajien saaliskirjanpidon avulla. Vuoden 2022 muikkukanta oli runsas ja kala kasvoi koneperkuu kokoiseksi heinäkuun alussa. Kuha lisääntyi luontaisesti erittäin hyvin lämpimän kevään ansiota ja eri kokoista kuhaa esiintyy runsaasti koko Haukivedessä. Ahvenet ovat myös hyötyneet lämpimistä keväistä ja isoa ahventa esiintyy runsaasti kaikissa Suomen pääaltaissa. Haukiveden kaupallisten kalastajien kuhasaaliin arvo on ylittänyt muikun arvon.

Järvilohi ja -taimenkannat ovat pääsääntöisesti istutuksien varassa. Luontaisesti lisääntynyt kanta on heikossa tilassa, johtuen lisääntymisalueiden laadusta tai puutteesta.

Säännöllistä vedenlaatuseurantaa (velvoite) suoritetaan Varkauden alapuolisella vesialueella, Isolla ja pienellä Rauanvedellä, Kosulanlammella, Immolanjärvellä, Kuvansissa ja Pisamaniemessä. Vedenlaatu on parantunut erityisesti Kuokan- ja Vuoriselällä Pohjoisella-Haukivedellä kuormituksen vähentyessä Varkauden kuormittajilla. Rauanvedellä ja Kosulanlammessa vedenlaadun ylläpitämiseksi tarvitaan vuosittain hoitokalastuksia ja vesikasviennittoa.

8. KALASTUKSEN VALVONTA

Kalastuksen valvonnan kehittämiseksi hankittiin Pirkanmaan kalatalouskeskuksen sovellustyökalut kaikille halukkaille kalatalousalueen kalastusvalvojille. Uusia valvontatyökaluja (lisenssit) hankittiin 3 kpl. Lisäksi kalatalousalue nimesi Terho Laitisen valvontavastaavaksi ja perustettiin valvojien kesken WhatsApp-ryhmä. Lisäksi jatkettiin yhteistyötä Metsähallituksen kanssa ja järjestettiin yhteinen valvontapäivä Oravissa.

Haukiveden kalatalousalueella on 8 kpl, kortin suorittaneita: Terho Laitinen, Teuvo Asikainen, Antti Helander, Jukka Tolvanen, Markku Loikkanen, Pekka Kettunen, Arto Hotta ja Veli-Matti Vepsäläinen. Nämä henkilöt oli valtuutettu valvojiksi koko kalatalousalueen vesialueella.

Valvojakortin suorittaneita on myös osakaskunnilla, jotka toimivat omalla alueellaan.

Laivayhtiöt ilmoittivat usean kerran laivaväylällä olleista verkoista. Ilmoitukset työllistivät useasti kalastuksenvalvoja ja osakaskunnan edustajia. Norpalle vaarallisista pyydyksistä ei ilmoituksia.

9. KÄYTTÖ- JA HOITOSUUNNITELMA

Haukiveden kalatalousalue päätti 2019 laatia käyttö- ja hoitosuunnitelman toiminnanjohtaja ja hallitus vetoisesti. Eetu Karhunen valittiin laatimaan ja koordinoimaan KHS. Hallituksen jäsenille oli vuoden 2019 aikana jaettu vastuualueet KHS:n laatimiseksi.

KHS saatiin valmiiksi ja vahvistettiin vuosikokouksessa 23.11.2021 ja lähetettiin Ely:lle hyväksyttäväksi 23.12.2021 valitusajan jälkeen. Toiminnanjohtaja osallistui KHS:n yhteistyöryhmän kokouksiin (5kpl) Vuoksen vesialueen hoitosuunnitelmien yhteensovittamiseksi. Ely-keskus hyväksyi Haukiveden käyttö- ja hoitosuunnitelman loppusyksyllä 2022. Hyväksytty KHS on nähtävänä kotisivuilla www.haukivesi.fi.

Käyttö- ja hoitosuunnitelman laadinta saatiin toteutettua loppuun 2022 aikana ja toimenpiteiden toteutus käynnistyy vuoden 2023 aikana.

10. MUU TOIMINTA

Vuonna 2022 kalatalousalueen puolesta Saimaannorppastrategian seurantaryhmässä on toiminut Markku Auvinen. Haukiveden kalatalousalueen pääaltaalla on voimassa osakaskuntien sopimukset saimaannorpan suojelemiseksi tehtävistä kalastusrajoituksista ja -valvonnasta vesialueella. Kalastusrajoitusalueen kartta löytyy Metsähallituksen sivuilta www.metsa.fi.

Laadittiin muistutus Stora Enso oy:n Varkauden tehtaan toiminnan olennainen muuttaminen ja kalataloushaitan korvaaminen ISAVI / 2999/ 2022.

Henna Majuri ja Markku Auvinen osallistui Varkauden koskien kunnostushankkeeseen. Hankkeessa rakennettiin vuoden 2022 aikana Ämmäkoskeen ohitusuoma ja kunnostettiin kaloille lisääntymisaluetta koko koski-alueelle.

Kuva: Ämmäkoski Varkaus kutusoraikon perustaminen 27.9.2022

Vedenvirtaaman lisääntyi Ämmäkoskessa yhdestä -10m³/s. Lisäksi laadittiin seuranta-, käyttö-, ja istutussuunnitelma. Kunnostustoimenpiteitä jatketaan vuoden 2023 aikana. Hankkeessa mukana myös Varkauden kaupunki, WWF, Pohjois-Haukiveden osakaskunta, Varkauden urheilukalastajary ja koordinoijana Navitas Kehitys oy:sta Jaakko Lappalainen.

Henna Majuri osallistui Kuvansinjoen kunnostushankkeen käynnistämiseen yhteistyössä osakaskuntien ja Saimaan lohikalojen ystävät ry:n Pekka Huupposen kanssa. Lisäksi järjestettiin yhteistyössä paikallisten toimijoiden Veli-Pekka Halonen ym ja Sorsavesi-Unnukka kalatalousalueen kanssa infotilaisuus Kuvansinjoella kaikille asiasta kiinnostuneille. Tilaisuuteen osallistui Jukka Niiranen ja Henna Majuri, sekä yli 30 paikallista asukasta sekä Ely-keskuksen Ilpo Käkelä.

Tuettiin ja osallistuttiin Oravin- ja Tiemassaaren kyläyhdistyksen kesä/kalatapahtumia.

Kalatalousalue osallistui Asikkalan pilkkiparkin aurasukustannuksiin.

Pertti Kuvaja, Markku Auvinen ja Eetu Karhunen osallistuivat valtakunnallisille kalastusaluepäiville.

Tarmo Tolvanen osallistui Etelä-Savon kalatalouskeskuksen hallituksen toimintaan.

Järjestettiin yhteistyössä Ely-keskuksen kanssa vesienhoidon tupailta Oravissa kyläyhdistyksen tiloissa. Tilaisuuteen osallistui noin 20 hlöä.

Kuva: Vesienhoidon tupa-ilta Ahvensalmella 22.11.2022

Huomioitiin lahjakortilla Haukiveden kalatalousalueella toimineita pitkäaikaisia aktiiveja Niilo Pulkkinen ja Lassi Leskinen sekä lahjalla 60v täyttäneitä puheenjohtajaa Sakari Sallista. Arvo Tolvanen ja Pertti Kuvaja osallistuivat kutsujuhliin.

11. YHTEENVETO

Haukiveden kalatalousalue on toteuttanut sille määrättyt lakisäätöiset velvoitteet ja edistänyt kalataloutta alueellaan hyvän hallinnon ja sääntöjen mukaisesti.

Haukiveden kalatalousalueen varsinainen toiminta on toteutettu määrärahojen puitteissa ja talous on vakaalla pohjalla. Toimintamääräraha on edelleen liian alhainen kalatalousalueen toiminnan kehittämiseksi.

Haukiveden kalatalousalue on käynnistänyt ja toteuttanut vuosien 2019-2022 aikana kalastuslain tavoitteiden mukaisia tehtäviä uhanalaisten lohikalojen luontaisen lisääntymisen edistämiseksi,

tehostanut kalastuksen valvontaa alueellaan ja toteuttanut edunvalvontaa saimaannorpan suojelussa, ympäristölupaprosesseissa, kalatalouskeskuksen kokouksissa, edistänyt kalataloutta istutuksin ja yhteisviihelupa-aluetta kehittämällä, sekä toteuttaen vesienhoitotoimenpiteitä.

Yhteisviihelupa-alueelle laadittiin uudet lupaehdot ja hinnat sekä luvanmyynti päätettiin siirtää kokonaan verkkokauppaan Kalanet oy:lle (www.kalakortti.com). Uusi lupa-aluekartta laaditaan keuhvään 2023 aikana. Toiminta on vakiintunut ja tuloilla voidaan toteuttaa erilaisia vesienhoitotoimenpiteitä, sekä edistää kalastusta alueella.

Haukiveden isot osakaskunnat keventävät kalatalousalueen tehtäviä kalastuksen järjestämiseksi ja neuvonta ohjautuu myös osakaskuntien kotisivuille. Yhteistyö isojen osakaskuntien kanssa lisää tehokkuutta ja alueen saavutettavuutta.